

Коментарі
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
щодо звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи освітньо-наукової програми
1344 Землеустрій та кадастр
рівень вищої освіти Магістр,
спеціальність 193 – геодезія та землеустрій

Ми щиро вдячні експертам за ґрунтовний аналіз, змістовне обговорення й відзначені сильні сторони ОП «*Землеустрій та кадастр*». Рекомендації надані у звіті слугуватимуть покращенню її реалізації та вдосконаленню відповідно до цілей ОП. Водночас ми маємо певні коментарі і заперечення щодо окремих позицій звіту. Дистанційний режим проведення акредитації та одночасна робота за двома освітніми програмами внесли певні обмеження щодо подачі інформації та помилки в оцінюванні, як результат – апеляції до висновків експертів.

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми: Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2. 2. Суперечності між термінами затвердження та введення в дію ОП та НП спричинили відсутність 2 вибіркового блоку у структурі навчального плану, що викликає не порозуміння із забезпеченням 25 % вибору навчальних дисциплін студентом, але спираючись на те, що студенти мають право вибирати будь-які дисципліни додатково ця ситуація не є критичною.</p>	<p>Дозволимо собі не погодитися з названим ЕГ недоліком «відсутність 2 вибіркового блоку у структурі навчального плану, що викликає не порозуміння із забезпеченням 25 % вибору навчальних дисциплін студентом».</p> <p>Так, навчальний план ОНП Землеустрій та кадастр має лише один блок. Але блоковий вибір дисциплін спрямований на формування у здобувачів освіти додаткових часткових кваліфікацій, поглибленого опанування взаємопов'язаними результатами навчання. За даною програмою студентам дійсно запропонований тільки один такий блок, але оскільки передбачені програмою компетентності та програмні результати навчання повністю забезпечуються обов'язковими компонентами ОП, здобувач освіти має усі можливості для вибору дисциплін на інших програмах факультету, університету, за межами університету (використовуючи програми внутрішньої чи міжнародної академічної мобільності). Ці права здобувачів гарантуються Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка</p>

(http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf), а технічно виписані у Положенні про порядок реалізації студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка права на вільний вибір дисциплін

[http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscopylin%20\(03_12_2018\).PDF](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscopylin%20(03_12_2018).PDF)

ОП передбачає низку можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії:

студенту пропонуються варіанти вибору дисциплін:

- з варіативної складової навчального плану програми, на якій студент навчається та зі спеціалізованого (профільованого) блоку дисциплін, який включає фахові дисципліни, що визначають спеціалізовану поглиблену підготовку студента в межах обраної освітньої програми, і спрямований на поліпшення здатності студента до працевлаштування за обраним фахом;
- із блоку дисциплін навчального плану іншої освітньої програми того ж освітнього рівня;
- із блоку обов'язкових дисциплін іншої освітньої програми того ж освітнього рівня;
- із блоку обов'язкових дисциплін іншої освітньої програми іншого освітнього рівня;
- із Каталогу курсів;
- навчальних дисциплін в іншому закладі вищої освіти за умов реалізації студентом права на академічну мобільність.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу

В цих пунктах помилково йдеться про ОП Геоінформаційні системи і технології (гарант Вершило І.В., ННІ «Інститут геології»), а не про ОП Землеустрій та кадастр (гарант Даценко Л.М., географічний факультет).

вищої освіти.

Правила прийому до ЗВО опубліковані за посиланням <http://vstup.univ.kiev.ua/pages/61>. Відповідно до них: «На навчання для здобуття ступеня магістра приймаються особи, що мають освітній ступінь бакалавра чи магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста.» Конкурсний відбір на ОП здійснюється за результатами вступних випробувань, складених у рік вступу. Прийом 2020 на ОП здійснюється з урахування складання єдиного вступного іспиту з іноземної мови, а також фахового іспиту. Знання та вміння, продемонстровані вступником на іспиті з фаху, незалежно від форми проведення, оцінюються за 200-бальною шкалою. Іспит з фаху може складатися з двох частин: Тестової, максимальна оцінка за яку може скласти 100 балів; Варіативної/ творчої/ аналітичної – 100 балів. Від гаранта ОП та студентів під час зустрічей надана інформація, що попередній прийом здійснювався за результатами фахового іспиту з чотирма відкритими запитаннями, на які потрібно було надати розгорнуті відповіді. Дискримінаційних положень у правилах прийому не знайдено. Усі абітурієнти, на наш погляд, мають рівні можливості для вступу на ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Вступ до 2020 року здійснювався (з-поміж інших умов) на підставі фахового іспиту, який складався з 4 відкритих запитань. На нашу думку, наявність лише чотирьох відкритих запитань потенційно могла б призводити до упередженості під час перевірки робіт і здійснення прийому на ОП. Позитивною практикою з 2020 року стане введення різнорівневих тестів, які дозволять мінімізувати упередженість під час здійснення прийому.

З 2017 року вступні випробування в магістратуру при вступі на географічний факультет містять 4 теоретичні питання та тести. Відповідно до критеріїв оцінювання результатів з фахових випробувань при вступі на географічний факультет в 2020 році на навчання за освітнім ступенем «Магістр»:

Знання та вміння, продемонстровані абітурієнтом на вступному випробуванні з фаху оцінюються за 200-бальною шкалою. Кожен абітурієнт отримує окремий екзаменаційний білет, що складається з двох частин: 1) Тестової, яка передбачає виконання 10 тестових завдань. За кожне тестове завдання не залежно від кількості правильних відповідей можна отримати максимально 10 балів. Якщо тестове завдання передбачає декілька правильних відповідей, то 10 балів ділиться на кількість правильних відповідей. Максимальна оцінка за виконання тестової частини може скласти 100 балів; 2) Аналітичної, яка передбачає письмове розкриття 4 теоретичних питань, що дозволяє перевірити сформованість відповідних теоретичних знань. За кожне теоретичне питання максимально можна отримати 25 балів.

http://geo.univ.kiev.ua/images/doc_file/magistr_doc/Kriterii_fax_2020.pdf

Зразки останніх білетів на сайті:

http://geo.univ.kiev.ua/images/doc_file/magistr_doc/biletmag2020.pdf

Додатково зазначимо що перехід на чисто тестову форму вступних іспитів (без теоретичних питань) не дозволяє оцінити здатність вступників до майбутньої професійної діяльності із дослідницькою та/або інноваційною компонентою і є шкідливим для відбору на програми другого рівня вищої освіти.

Підсумовуючи викладене, вважаємо, що жодних підстав для зниження оцінки за критерієм 3 в цілому до рівня В немає.

Що дозволяє нам пропонувати оцінити дану ОП за Критерієм 3 на рівні А.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Питання академічної мобільності у КНУ ім. Т. Шевченка регулюється Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУ (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk). Всі категорії учасників освітнього процесу мають доступ до міжнародних програм (Еразмус+, програм DAAD, IREX, UGRAD, стипендіальної програми ім. Фулбрайта). У відділі академічної мобільності студенти та НПП можуть отримати консультативну та координаційну допомогу. Науково-педагогічні працівники та здобувачі ВО мають доступ до міжнародних баз даних SCOPUS та Web of Science, можуть використовувати міжнародні інформаційні ресурси та бази даних, які знаходяться у вільному доступі в мережі Інтернет. Спілкування із здобувачами вищої освіти 1 та 2 року навчання, та випускникам 2019 р. засвідчили доступність студентів до програм академічної мобільності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Рекомендації: посилити міжнародну діяльність на кафедрі та залучити НПП кафедри до участі в міжнародних проектах (науково-дослідній роботі із закордонними партнерами, закордонному стажуванні); залучити закордонних лекторів; використовувати в навчальному процесі онлайн-семінари (вебінари) із закордонними науковцями та практиками; розширити анкети зворотного зв'язку зі здобувачами вищої освіти (включити до анкети ряд запитань стосовно форм та методів навчання і викладання).

Дозволимо собі не погодитися з наданими зауваженнями та рекомендаціями щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Відповідно п.5 Критерію 4 - позитивно оцінено питання щодо інтернаціоналізації діяльності закладу вищої освіти, в той же час ці позиції зазначені як слабкі сторони і надані рекомендації щодо посилення міжнародної діяльності кафедри.

У звіті самооцінки ми зазначали про участь викладачів кафедри у чотирьохрічному міжнародному українсько-канадському освітньому проекті «Закладення основи інфраструктури просторових даних: забезпечення бази в українському уряді для підтримки стабільного економічного зростання» (2014-2018 рр.)/ Project # S- (за фінансової підтримки Канади). В рамках проекту проф. Даценко Л.М. пройшла курс навчання у Ванкуверському острівному університеті (Канада) та впродовж 2014-2018 рр. проводила дистанційні курси як тренер-викладач. Доц. Міхно О.Г., доц. Курач Т.М., доц. Підлісецька І.О., ас. Боднар С.П., Яценко О.Ю., пройшли навчальні курси цього проекту та отримали відповідні сертифікати міжнародного зразка від Ванкуверського острівного університету (2014-2018 рр).

В рамках виконання заходів за міжнародною програмою співпраці та партнерства в освітній сфері «ЕРАЗМУС+» dr. inz. Jan Rogowski, adiunkt, Lodz University of Technology (Ян Роговський, доцент Інституту інформатики Технічного університету міста Лодзь (Польща)), проводив заняття зі студентами освітніх програм «Картографія» та «Землеустрій та кадастр» за темою «Проектування та імплементація географічних інформаційних систем» (вересень 2018 року).

Кафедра геодезії та картографії Київського національного університету імені Тараса Шевченка з нагоди 180-річчя з часу свого заснування проводила 27–28 вересня 2018 року на географічному факультеті IV Міжнародну науково-практичну конференцію, з доповідями на якій виступали польські колеги (Szymon Biały, Anna Chrobak, Paweł Struś, Roksana Zarychta EODIVERSITY MAPS IN THE LIGHT OF THE NEW TERRAIN MODEL, TANDEM-X та P.Kroh Application of airborne laser scanning data for reconstruction of old mining routers in the Tatra Mts.,

	<p>Poland).</p> <p>Викладачі кафедри (проф. Даценко Л.М. та доц. Міхно О.Г.) є членами міжнародної організації TIEMS (The International Emergency Management Society), кафедра виступила співорганізатором міжнародної конференції TIEMS 2017 (м.Київ).</p> <p>У п.1. зазначено «Викладачі з метою врахування думки здобувачів щодо форм і методів навчання, проводять періодичні усні опитування здобувачів. Крім того, гарантом ОП були надані матеріали анонімного анкетування здобувачів ВО стосовно рівня задоволеності методами навчання і викладання. Під час бесіди здобувачі освіти позитивно оцінили навчання за ОП. Відтак, форми та методи навчання в межах ОП загалом відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи», в той же час у блоці слабкої сторони надано рекомендації: «розширити анкети зворотного зв'язку зі здобувачами вищої освіти (включити до анкети ряд запитань стосовно форм та методів навчання і викладання)». Ці тези суперечать одна одній.</p> <p>Анкетування студентів на кафедрі проводиться з 2014 р. У лютому 2009 року факультет соціології започаткував моніторингове опитування UNIDOS (Університетське ДОслідження) студентів університету. Результати опитувань http://unidos.univ.kiev.ua/?q=uk/zvity_pro_doslidzhennya</p> <p>Отже, вважаємо, що підстав для зниження оцінки за Критерієм 4 до рівня В немає, що, зважаючи на відмічені позитивні сторони програми дозволяє нам пропонувати оцінити ОП за цим Критерієм на А.</p>
<p><i>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:</i></p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.</p>	<p>Відповіді на зауваження та рекомендації ЕГ</p> <p>На ОНП Землеустрій та кадастр перевірка на текстові запозичення здійснюється не тільки для кваліфікаційних робіт (для яких є система</p>

Позитивною складовою є наявність ліцензованого програмного забезпечення щодо перевірки на текстові запозичення. Гарною практикою є те, що ЗВО надає можливість здійснення перевірки кваліфікаційних робіт безкоштовно для здобувачів ВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Доцільно було б розширити перелік видів робіт, які мають перевірятися на текстові запозичення.

UniCheck, яка є офіційною для ЗВО), а й для перевірки поданих на кафедру публікацій студентів - за допомогою відкритих ресурсів. Також викладачами здійснюється перевірка рефератів та лабораторних/практичних робіт згідно своїх баз даних.

Якість перевірки публікацій студентів підтверджується прийняттям публікацій в іноземні видання без зауважень:

1. **Тітова С.В. Ремига Ю.** Земельний сервітут та його встановлення//Международный научный периодический рецензируемый журнал«Modern scientific researches»ISSN (Online): 2523-4692ISSN title: Modern scientific researcheseAbbreviated key title: MSRDOI: 10.30889/2523-4692Вып. 11. //Белорусь. Минск - 2020 г. - с. 90-99 **DOI:10.30899/2523-4692.2020-11-02-024**
2. **Тітова С.В. Гурман А.** Сучасний стан та проведення рекультивацийних заходів на порушених землях//MONOGRAPH WISSENSCHAFT FÜR DEN MODERNEN MENSCHEN MEDIZIN, CHEMIE, LANDWIRTSCHAFT, GEOGRAPHIE, ARCHITEKTUR, PHILOLOGIE. BOOK 1. PART 1. - CHAPTER 11. «CURRENT SITUATION AND CONDUCTING ADVISORY MEASURES ON DISPARED LANDS» P. 114-120 <https://www.sworld.com.ua/simpge1/sge1-02.pdf> **DOI: 10.30888/978-3-9821783-1-8.2020**
3. **Тітова С.В. Гудиліна К.** Особливості становлення кадастрової справи в Україні//MONOGRAPH WISSENSCHAFT FÜR DEN MODERNEN MENSCHEN MEDIZIN, CHEMIE, LANDWIRTSCHAFT, GEOGRAPHIE, ARCHITEKTUR, PHILOLOGIE. BOOK 1. PART 1. - CHAPTER 13. «THE FEATURES OF FORMATION OF CADASTRAL CASE IN UKRAINE». P. 127-132<https://www.sworld.com.ua/simpge1/sge1-02.pdf> **DOI: 10.30888/978-3-9821783-1-8.2020-01-02-035**
4. **Тітова С.В. Мікуліна А.** Проблеми зміни нормативно-грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення

//MONOGRAPH WISSENSCHAFT FÜR DEN MODERNEN MENSCHEN MEDIZIN, CHEMIE, LANDWIRTSCHAFT, GEOGRAPHIE, ARCHITEKTUR, PHILOLOGIE. BOOK 1. PART 1. - CHAPTER 12.«PROBLEMS OF CHANGE IN REGULATORY MONETARY ASSESSMENT OF AGRICULTURAL LAND» P. 121-126 <https://www.sworld.com.ua/simpge1/sge1-02.pdf> DOI: 10.30888/978-3-9821783-1-8.2020-01-02-016

Університет оплачує власнику програмного забезпечення роботи із перевірки студентських робіт, тож проведення перевірки на текстові запозичення всіх (а не тільки кваліфікаційних студентських робіт), що не передбачено жодними нормативними актами, буде визнано нецільовою витратою бюджетних коштів.

Отже, вважаємо, що підстав для зниження оцінки за Критерієм 5 до рівня В немає, що, зважаючи на відмічені позитивні сторони програми дозволяє нам пропонувати оцінити ОП за цим Критерієм на А.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Під час зустрічей з фокус-групами задавалося питання розвитку педагогічної майстерності, але викладачі надали відповідь, що притримуються більше класичних методів викладання, а практика підвищення саме педагогічної майстерності не має значного розповсюдження серед викладачів ОП. Не зважаючи на окреслені факти, студенти цілком задоволені рівнем викладання на ОП, професійна кваліфікація має більшу цінність за методи викладання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Доцільно приділяти увагу підвищенню педагогічної

Дозволимо собі не погодитися з недоліком «практика підвищення саме педагогічної майстерності не має значного розповсюдження серед викладачів ОП».

З теорії: Педагогічна майстерність – сукупність якостей особистості, які забезпечують високий рівень самоорганізації професійної діяльності педагога. Підвищення рівня педагогічної майстерності – цілеспрямоване, безперервне самовдосконалення.

З практики: Весна 2020 р. (дистанційне навчання у зв'язку з пандемією) показала, що викладачі ОП Землеустрій та кадастр мають високий рівень самоорганізації та здатні оперативно налаштувати та впроваджувати сучасні, прогресивні методи викладання (зазначено у звітах викладачів за березень-червень) – ел.пошта, чати, форуми, відеоконференції, середовище Classroom, соціальні мережі та Viber.

В освітньому процесі Київського національного університету імені

<p>майстерності, зважаючи на сучасні вимоги щодо студентоцентрованого навчання та переходу на використання дистанційних технологій поряд з традиційними.</p>	<p>Тараса Шевченка запроваджено <i>комплексну технологічну платформу «KNU Education Online»</i>. Проводиться тренінги для викладачів, щодо наповнення платформи.</p> <p>Отже, вважаємо, що підстав для зниження оцінки за Критерієм 6 до рівня В немає, що, зважаючи на відмічені позитивні сторони програми дозволяє нам пропонувати оцінити ОП за цим Критерієм на А.</p>
<p><i>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:</i> Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8. Потребує більш виваженого ставлення співпраця з випускниками – їх доцільно активніше залучати до удосконалення ОП, а <u>також збільшення кількісних і якісних показників баз практик.</u></p> <p><i>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми</i> 5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Забезпечення практичної підготовки здобувачів ОНП регулюється «Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», «Положенням про організацію освітнього процесу», «Про проведення практик студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка». Посилання на відповідні документи наведені у відомостях про самооцінювання. Навчальним планом ОНП «Геодезія та землеустрій» передбачені наступні практики: виробнича практика з відривом від теоретичного навчання (6 кредитів ЄКТС);</p>	<p>Дозволимо собі не погодитися з недоліком у Критерії 8 щодо «збільшення кількісних і якісних показників баз практик». Ця рекомендація суперечить опису підкритерію 5 Критерію 2 у звіті ЕГ, де зазначено, що «База практик достатньо різноманітна, вона включає підприємства і установи державної та інших форм власності»,</p> <p>On-line режим проведення акредитаційної експертизи не дозволив повною мірою продемонструвати всі документи щодо практик студентів. Експертам (на запит) було надано лише довгострокові договори про співпрацю з профільними підприємствами. В той же час виробничу практику студенти проходять за короткостроковими договорами, які охоплюють значно більшу кількість підприємств і демонструють більш якісні та кількісні показники.</p> <p>Як приклад, додатковий перелік підприємств на базі яких студенти проходили виробничу практику за останні 2 роки: Департамент земельних ресурсів; Відділ Держгеокадастру у Погребищенському р-ні Вінницької обл.; ДП "Науково-дослідний та проектний інститут землеустрою"; ТОВ "АГРО ЗЕМ ГРУПП"; Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру; ДП "Київська обласна філія Центру державного земельного кадастру"; Комунальне підприємство управління капітального будівництва "Вишгородрайбуд" Вишгородської районної ради; Моринська сільська ОТГ; Житомирська обласна рада Управління з питань реформи місцевого самоврядування та децентралізації влади, реалізації проектів</p>

асистентська практика (викладання на кафедрі, 8 кредитів); практичні та лабораторні заняття з циклу обов'язкових та вибіркових дисциплін становлять майже (9,33 кредитів ЄКТС (280 год.), тобто 48% аудиторного навантаження). База практик достатньо різноманітна, вона включає підприємства і установи державної та інших форм власності. Результати зустрічей з роботодавцями та студентами засвідчують позитивну оцінку рівня загальної та практичної підготовки, які демонструють студенти упродовж задекларованих практик.

та програм; ДП "Черкаський науково-дослідний та проектний інститут землеустрою" Монастирищенський районний виробничий відділ ; ТОВ "ТВІС ЮКРЕЙН"; ТОВ "ПІВНІЧНО-УКРАЇНСЬКИЙ БУДІВЕЛЬНИЙ АЛЬЯНС"; Житомирська міська рада Департамент містобудування та земельних відносин; КП "Київський інститут земельних відносин"; Полтавський науково-дослідний та проектний інститут землеустрою.

Що дозволяє нам пропонувати оцінити дану ОП за Критерієм 8 на рівні А.